

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2016-2022

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Prawo i Medycyna sądowa
Kod przedmiotu/ modułu*	PMS/ G
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Medycyny Sądowej i Prawa Medycznego
Kierunek studiów	Lekarski
Poziom kształcenia	Studia jednolite magisterskie
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
Rok i semestr studiów	V rok, 10 semestr
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy
Koordynator	dr n. med. Wojciech Kwietniewski
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Wojciech Kwietniewski Maciej Kaniewski

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykl.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	GN	Liczba pkt ECTS
15	15	-	-	15	-	-	30	3

1.3. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin., zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu diagnostyki laboratoryjnej i toksykologii

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	zapoznanie się z podstawami prawa karnego, cywilnego i rodzinnego z uwzględnieniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu lekarza - odpowiedzialność karna,

	cywilna i zawodowa. Orzecznictwo sądowo-lekarskie. Tanatologia. Toksykologia sądowo-lekarska. Genetyka sądowa.
C2	Zdobycie umiejętności i kompetencji w zakresie posługiwania się wiedzą z zakresu prawa medycznego; posługiwania się przepisami regulującymi prawo wykonywania zawodu w Polsce i Unii Europejskiej; interpretacji artykułów kodeksu karnego dotyczących przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu człowieka oraz zasad odpowiedzialności karnej i cywilnej lekarza;
C3	Umiejętność stwierdzania zgonu i prawidłowego wypełniania karty zgonu; przeprowadzania oględzin zwłok w miejscu ich ujawnienia; ustalania orientacyjnego czasu zgonu oraz przypuszczalnej przyczyny śmierci; rozpoznawania i różnicowania rodzajów śmierci;
C4	Umiejętność zabezpieczania materiału biologicznego do badań histopatologicznych, serologicznych i toksykologicznych w czasie sądowo-lekarskiej sekcji zwłok; przeprowadzania badania poszkodowanego;
C5	Umiejętność sporządzania opinii sądowo-lekarskiej dla potrzeb postępowania karnego i cywilnego

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	zna regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza, funkcjonowania samorządu lekarskiego	G.W6.
EK_02	zna podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania służby zdrowia, powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz zasady organizacji przedsiębiorstw podmiotu leczniczego	G.W7.
EK_03	zna obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu	G.W8.
EK_04	zna regulacje dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia innych badań medycznych	G.W9.
EK_05	zna regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, aborcji, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, chorób psychicznych	G.W10.
EK_06	zna zasady tajemnicy lekarskiej, prowadzenia dokumentacji medycznej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza	G.W12.
EK_07	zna i rozumie pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu, a także różnicę między pojęciami urazu a obrażenia	G.W14.
EK_08	zna podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok	G.W15.
EK_09	zna zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego	G.W16.
EK_10	zna zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące: zdolności do udziału w czynnościach procesowych; skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu;	G.W17.

EK_11	zna pojęcie błędu medycznego, najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasady opiniowania w takich przypadkach	G.W18.
EK_12	zna zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych	G.W19.
EK_13	wyjaśnia osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń	G.U3.
EK_14	stosuje w praktyce regulacje prawne dotyczące wydawania zaświadczeń lekarskich na potrzeby pacjentów, ich rodzin oraz instytucji zewnętrznych	G.U4.
EK_15	podczas badania dziecka rozpoznaje zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy wobec dziecka	G.U5.
EK_16	stara się unikać popełnienia błędu medycznego we własnych działaniach;	G.U6
EK_17	pobiera zgodnie z zasadami krew do badań toksykologicznych oraz zabezpiecza materiał do badań hemogenetycznych	G.U7.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Zajęcia organizacyjno – wprowadzające. Zapoznanie studentów z problematyką, kryteria zaliczenia.
Główne działy medycyny sądowej; oględziny zwłok i ich identyfikacja; określenie czasu śmierci; sądowo-lekarska sekcja zwłok; zasady sporządzania protokołu sekcyjnego;
Traumatologia sądowo-lekarska; uraz mechaniczny; śmierć gwałtowna; obrażenia postrzałowe; uduszenia gwałtowne; wypadkowość drogowa
Dokumentacja medyczna – prawny wymóg prowadzenia, jej znaczenie, sposób udostępniania. Przykłady zapisów w dokumentacji medycznej.
Alkoholologia sądowo-lekarska; Opiniowanie o nietrzeźwości. Podstawowe pojęcia w toksykologii: trucizna, zatrucia, rodzaje zatruc, pobieranie materiału do badań toksykologicznych – od osób żyjących, zmarłych
Opiniowanie sądowo- lekarskie w przestępstwach przeciwko życiu i zdrowiu. Zasady opiniowania sądowo-lekarskiego w sprawach karnych i cywilnych. Opiniowanie w sprawach dotyczących błędu medycznego.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Zajęcia organizacyjno – wprowadzające. Zapoznanie studentów z problematyką, kryteria zaliczenia.
Sądowo lekarska sekcja zwłok – technika sekcyjna, modyfikacje

techniki sekcyjnej.
Zasady sporządzania protokołu z sądowo lekarskiej sekcji zwłok, oględziny zewnętrzne i wewnętrzne, opis obrażeń, wywód opinii po wykonanej sekcji.
Traumatologia sądowo lekarska, śmierć gwałtowna: a/ pojęcie narzędzia w medycynie sądowej, zasady i możliwości sądowo-lekarskiej identyfikacji narzędzia b/ następstwa działania urazu mechanicznego c/ badanie ran w czasie sekcji zwłok d/ mechanizmy prowadzące do powstania obrażeń ciała; cechy przyżyciowości obrażeń e/ obrażenia postrzałowe f/ różnicowanie: samobójstwo, wypadek, zabójstwo
Genetyka sądowa. Dowód z badań hemogenetycznych. Medyczo-sądowe badanie śladów biologicznych. Ustalanie ojcostwa.

C. Problematyka seminarium

Treści merytoryczne
Zajęcia organizacyjno – wprowadzające. Zapoznanie studentów z problematyką, kryteria zaliczenia.
Broń palna i obrażenia postrzałowe, wybuchy. Rola współczesnej pośmiertnej diagnostyki obrazowej w medycynie sądowej – post mortem CT – „wirtualna autopsja”.
Oględziny zwłok w miejscu ich znalezienia, rola lekarza biegłego na miejscu zdarzenia – szacowanie czasu zgonu, ocena przypuszczalnej przyczyny śmierci.
Wypadki komunikacyjne: rola medyczna sądownego w rekonstrukcji zdarzenia - ekspertyza interdyscyplinarna
Kazuistyka konsekwencji niewłaściwego postępowania lekarskiego.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Wykład: prezentacja multimedialna z wykorzystaniem Office 365, przekazanie pogłębionej wiedzy z zakresu prawa i medycyny sądowej.

Ćwiczenia: Analiza przypadków; praca w grupach; dyskusja; formułowanie problemów badawczych analiza wniosków;

Seminaria: prezentacja multimedialna z wykorzystaniem Office 365, analiza przypadków; dyskusja

Praca własna studenta: praca z książką

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_02 EK_03 EK_04 EK_05 EK_06 EK_08 EK_09 EK_11	Egzamin testowy – 50 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru	W
EK_14 EK_15 EK_16 EK_17	Obserwacja studenta	ĆW.
EK_18 EK_07	Zaliczenie praktyczne	ĆW.
EK_01 EK_10 EK_12 EK_13	Kolokwium testowe – 10 pytań jednokrotnego wyboru	SEM.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest: - obecność na wszystkich ćwiczeniach oraz wykładach - wykazanie się wiedzą i umiejętnościami co najmniej na poziomie 60% (ocena dostateczna) w zakresie materiału obowiązującego zgodnie z programem (patrz treści merytoryczne) Szczegółowe kryteria oceniania: Wykłady: 1. Egzamin pisemny w postaci testu jedno- i wielokrotnego wyboru (łącznie 50 pytań) 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% Ćwiczenia, seminaria: 1. pełne uczestnictwo i aktywność w ćwiczeniach 2. zaliczenia pisemne cząstkowe (test jednokrotnego wyboru, 10 pytań) Ocena umiejętności (EK_14-EK_18)   5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, bardzo dobrze zna regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw

wykonywania zawodu lekarza, pobiera zgodnie z zasadami krew do badań toksykologicznych oraz prawidłowo zabezpiecza materiał do badań

4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, dobrze zna regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza, pobiera zgodnie z zasadami krew do badań toksykologicznych oraz prawidłowo zabezpiecza materiał do badań.

4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, dobrze zna regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza, pobiera zgodnie z zasadami krew do badań toksykologicznych oraz zabezpiecza materiał do badań.

3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, dostatecznie zna regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza, pobiera zgodnie z zasadami krew do badań toksykologicznych oraz zabezpiecza materiał do badań niekiedy popełniając błędy

3.0 – student uczestniczy w zajęciach, dostatecznie zna regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza, popełnia błędy podczas pobierania krwi do badań toksykologicznych oraz zabezpiecza materiał do badań niekiedy popełniając błędy, często jest korygowany

2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedzi są niepoprawne merytorycznie, nie zna regulacji prawnych dotyczących udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza, pobiera błędnie krew do badań toksykologicznych oraz nieprawidłowo zabezpiecza materiał do badań

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
Godziny zajęć wg planu z nauczycielem	45
Przygotowanie do zajęć	15
Udział w konsultacjach	
Czas na napisanie konspektu	-
Przygotowanie do egzaminu	15
Udział w egzaminie	1
SUMA GODZIN	76
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

1. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

2. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Medycyna sądowa V.J. DiMaio, D. DiMaio (red. B. Świątek i Z.

- Przybylskiego), Urban&Partner 2003
2. Opiniowanie sądowo-lekarskie i toksykologiczne Z. Marek, M. Kłys, Zakamycze 2002

Literatura uzupełniająca:

3. Medycyna sądowa pod red. G. Teresińskiego – wybrane rozdziały PZWL 2019
4. Błąd medyczny (odpowiedzialność etyczno-deontologiczna i prawna lekarza) Z. Marek, Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007
5. LEK last minute. Prawo medyczne. Bioetyka L. Niebrój, P. Pampuszko
6. wyd.II, red. D. Sieroń DDRA Urban&Partner 2017
7. Czasopisma: Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej.